

Правно - исторически факултет

2700 Благоевград, пл. „Георги Измирлиев - Македончето“
тел./факс: 073/88 66 17; <https://law.swu.bg> e-mail : admin@law.swu.bg

КОНСПЕКТ ПО ДИСЦИПЛИНАТА

„СРАВНИТЕЛНО КОНСТИТУЦИОННО ПРАВО“

Тема 1. Предмет, система и източници на Сравнителното конституционно право.

1. Предмет, метод и система на Сравнителното конституционно право.
2. Понятие, видове и йерархия на източниците на конституционното право. Особенности в континентално-европейската и англо-американската правни системи.
3. Правните системи в съвременния свят – обща характеристика и особености.

Тема 2. Конституцията в съвременния свят.

4. Характеристика и особености на континентално-европейското и англо-американско конституционно развитие.
5. Рецепция на конституционни модели в други региони (Южна Америка, Азия, Африка).
6. Същност, структура, класификация, приемане и изменения на конституцията.
7. Контрол за конституционност – континентално-европейски и американски модел.

Тема 3. Конституционен статус на личността в съвременния свят.

8. Понятие и принципи.
 9. Гражданство – понятие и сравнителен преглед. Право на убежище.
 10. Основни права и свободи – понятие, класификация и сравнителен преглед.
- Конституционни задължения.
11. Гаранции за конституционния статус на личността.

Тема 4. Форма на държавата.

12. Форма на държавно управление: съвременни републики и монархии.
13. Форма на държавно устройство: съвременни унитарни, федерални и конфедерални държави.
14. Политически режими: либерално-демократичен, авторитарен, тоталитарен.

Тема 5. Конституционни основи на гражданското общество.

15. Понятие за гражданско общество.
16. Собствеността като материална основа на гражданското общество – сравнително-конституционен преглед.
17. Партийно-политически системи. Същност, функции и структура на политическите партии.
18. Граждански сдружения и синдикални организации в континентално-европейската и в англо-американската правни системи.
19. Конституционният принцип на светската държава. Тезисът на Юрген Хабермас за постсекуларното общество.
20. Държава и религия: съвременни конституционни модели.

Тема 6. Законодателна власт.

21. Понятие и класификация. Формиране на законодателната власт.
22. Структура: еднокамарни и двукамарни парламенти.
23. Законодателен процес и парламентарен контрол – сравнителен преглед.
24. Континентално-европейски и уестминстърски модел на парламентарно управление.

Тема 7. Изпълнителна власт.

25. Понятие и типология.
26. Висши органи на изпълнителната власт. Състав и структура.
27. Функции и компетенции на изпълнителната власт.

Тема 8. Държавен глава.

28. Обща характеристика на института на държавния глава.
29. Президент – конституционен статус и компетенции.
30. Монарх – конституционен статус и компетенции.

Тема 9. Съдебна власт.

31. Сравнително-конституционни модели на организация на съдебната власт.
32. Конституционен статус на съдебните магистрати.

Тема 10. Конституцията и извънредното положение в съвременния свят.

33. Конституционният институт на извънредното положение – понятие и концепции.

34. Конституционна уредба на извънредното положение в съвременния свят.

Тема 11. Конституционно устройство на отделни държави.

35. Парламентарно управление от континентално-европейски тип: Германия, Испания, Полша.

36. Парламентарно управление от уестминстърски тип: Великобритания, Канада, Австралия, Индия.

37. Президентски републики: САЩ, Бразилия, Нигерия

38. Полупрезидентски (президентско-парламентарни) републики: Франция, Финландия, Русия

39. Специфика на конституционното устройство на Китай, Израел и Южна Африка.

40. Държави, основани на ислямската доктрина: Иран, Саудитска Арабия, Оман.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Близнашки, Г.** Конституционно право. Принципи. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2020.

2. **Близнашки, Г.** Парламентарно право. С: УИ „Св. Климент Охридски“, 2015.

3. **Близнашки, Г.** Формата на държавата. С: УИ „Св. Климент Охридски“, 2009.

4. **Близнашки, Г.** Американската конституция от 1787 г. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2017.

5. **Близнашки, Г.** Основният закон на ФРГ. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2019.

6. **Близнашки, Г.** Конституция на Кралство Испания. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2018.

7. **Близнашки, Г.** Конституция на Република Франция. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2018.

8. **Лафлин, Мартин.** Британската конституция. Кратко въведение. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2020.

9. **Белова, Г.** Актуални тенденции в защитата на правата на човека. С: Класик Дизайн, 2013.

10. **Марин, Н.** Юрисдикция на Съда на ЕС в пространството на свобода, сигурност и правосъдие. УИ „Неофит Рилски“, 2011.

11. **Цеков, Б.** Държава и религия: конституционни модели. УИ „Неофит Рилски“, 2023.

12. **Цеков, Б.** Конституционният институт на извънредното положение.

С: Артипо, 2022.

13. **Цеков, Б.** Епизоди от конституционната история на САЩ. - В: *Studia Juris*, 2017, № 1.

14. **Лозано, Марио.** Големите юридически системи. Въведение в европейското и извъневропейското право. С: Изток-Запад, 2018.

15. **Файнман, Джей М.** Въведение в американското право. С: Сиела, 2012.

16. **Маклаков, В.** Конституционно (государственное) право зарубежных стран. Москва, 2012.

17. **Маклаков, В.** (ред.) Иностранное конституционное право. М: Юристъ, 1996.

18. **Мишин, А.** Конституционное (государственное) право зарубежных стран. Москва, 2009.

19. **Чиркин, В.** Конституция в XXI веке: сравнительноправовое исследование. Москва: Норма, 2012.

20. **Ginzburg, Tom.** *Comparative Constitutional Design*. NY: Cambridge University Press, 2012.

21. **Jacobsohn, Gary. Schor, Miguel.** *Comparative Constitutional Theory*. Edward Elgar Publishing, 2018.

22. **Rosenfeld, Michel, Sajo, Andras.** *The Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law*. Oxford University Press, 2012.

23. **Agesta, Luis.** *Curso de Derecho Constitucional Comparado*. Universidad de Madrid, 1980.

24. **Gargarella, Roberto.** *Latin American Constitutionalism, 1810-2010*. Oxford University Press, 2013.

25. **Chen, Albert.** *Constitutionalism in Asia in the Early Twenty-First Century*. Cambridge University Press, 2014.

Февруари 2024 г.

Проф. дн Георги Близнашки
Доц. д-р Борислав Цеков